

"Bemerkelsverdig at Strand, event, som en belønning for sin "innsats" i Barum, har fått oberstløytnants-grad og er fryktelig fin, idet en må gå gjennom flere forvarelsesfører en kommer inn til den forhenværende læreren fra Bærum - som strøk til lærerskoleeksamen.

Til Norges ungdom og deres foreldre.

PASS OPP FOR "AT".

"Klokka er 5 minutter på 12"

Vi er kommet inn i de siste og hardeste månedene av verdenskrigen. Det tyske sammenbrudd er nær. Her i Norge er terroren øket voldsamt etter nyttår. Bunkers, skyttergraver og piggrådsperringer viser at tyskerne forbereder seg på krigshandlinger i byer og bygder landet over. Våre hjemmesstyrker, som hører under den allierte overkommando, står ferdig organisert og er begynt å bite kraftig fra seg. Når tiden er inne, venter de hjelp utenfra. Vårt sterkeste sivile våpen, total Folkestrekf, vil bli satt inn når situasjonen krever det. Vi må forberede oss på at sluttkampen også her i Norge blir hensynsløs og forvirret.

Det er det blanke vanvitt

i denne situasjonen å samle norske gutter og jenter i militære lærere. Krig-en kan komme til å rase like i nærheten, dermed blir disse lærerne krigsmål, og tyskerne vil sikre seg vår beste ungdom som fanger og gisler. Hele det høyere befal i AT tilhører NS-partiet, og ingen skal tvile på at ved våpnet oppgjør vil AT-jentene og guttene bli satt inn i tjeneste for tyskerne og quislingene, bl.a. i forpleiningstjenesten og ved lasarettene. De vil bli tvunget til å gjøre innsats på fiendens side i den farlige slutt-kampen. Tenk deg din egen datter og sønn i den stillingen!

Foreldre, slå ring om vår ungdom!

For NS og tyskerne er det idag om å gjøre å drive våre gutter og jenter inn under militær kommando. Propagandaen for å få dem til å gjøre front-tjeneste mot våre egne landsmenn og allierte er frekkere enn noen sinne. Fra alle kanter av landet meldes det om razziaer og arrestasjoner av ungdom. Foreldre, vær på vakt! Tro ikke på de glandsbildene av At som quislingene sender ut! Quisling vil mobilisere hele vår folkekraft til krigsinnsats for tyskerne, det er hans virkelige mål også med At. Iforverget vi våre gutter og jenter og slo At over ende. I år skal de ikke få klo i en eneste av dem! Støtt vår ungdom i denne tiden, ta risiko for deres skyld! Hjelp dem til å være tro mot seg selv og sin nasjonale samvittighet!

Norske gutter og jenter, nekt At i år!

Hjemmefrontledelsens ordre fra ifjor gjelder fremdeles: Du skal ikke møte til sesjon. Du skal ikke møte til tjeneste. Denne ordenen er nødvendig for vår nasjonale frigjøringskamp og vil spare deg for de største ulykker. Men gå ikke og sleng! - det er hverken du selv eller Norge tjent med. Ta de oppgaver som byr seg til å hjelpe andre. Finn et nyttig arbeid, og spar deg ikke for å gjøre det godt! Still større krev til deg selv enn til andre.

Hold sammen!

Snakk med andre som er innkalt og lytt etter gode råd! De fins, men alt kan ikke sies åpent idag. Hold tett overfor utenforstående. Til still! Årsklassene som var innkalt ifjor, holdt seg unna og klarte påkjenningen fint. Det gjør dere også! Trass i alt NS-propaganda vil dere merke at dere har hele det norske folk med dere i kampen for å

SLÅ NED DEN NAZISTISKE "AT" I ÅR!

Parolen er: INGEN MØTER TIL SESJON ELLER TJENESTE, HVERKEN JENTE ELLER GUTT!

Hold sammen! Vær sterk! Gjør andre sterke!

Avtatt, arresterte, deporterte kollegaer. Vi fortsetter listen fra tidligere nr. Vest-Agder. Arresterte: sk. styrar G. Selstad, arr. feb. 1943, mens nærmeste har siden ikke hørt hvor han er. Lktr. Alt Fossdal, Ir. Karl Fossdal, Flekkefjord. Ir. K. Hegland, Feda, i Tyskland. Rogaland: Helle-

lands: G. Myrdal, arrestert. Hetland: Ir. L. Bakke, Brigt Aksnes-arrestert. Ir. M. Vølstad i Tysk. Lund: Frk. Lisbeth Tjellevik arr. Sandnes Astrid Svanssen arr. Stavanger: frk. Liv Godal, fru Dagny Vemmetad, Ped-er R. E. Pedersen arr. I den høye skolen: frk. Gudrun Hjort og lktr. Ol. av Røyne arr., Bernt Övregård i Tysk. Strand: Ir. I. Fiskå i Tysk. Time: T. Skjæveland i Tysk. Gudbrandsdal: Dovre: S. Rudin i Tysk. Våga: I. Ryen på Grini. Sel: Joh. Kvæle avsatt fra 1/1 43, men fra 1/1 44 har han etter oppfordring fra foreldrene ved Otta skole holdt skole fijen med gamle klassene sine. Han hadde tilbud fra skoledirektøren om konstiftsjon i posten sin, men krevede å få igjen posten sin helt og fullt som før. NS-foreldre var også med på oppfordringen til Kvæle. Det var ikke viktig å få med skikkelig utdannelse. Våga: M. Högåsen avsatt 23/12 41, arr. 2 ganger, nå utvist. Gausdal: N. Nordal på Grini. Asbj. Bøe i Tysk. siden 1942. Arendal distrikts; tilleggliste. Skst. G. Guttormsen og skst. Fossestøl på Grini. Ir. J. Bærlund on H. Guttormsen i Tysk. den siste har vært arrestert siden aug. 1940! Viktig ved Myra sk. Ø. Moland, A. Vatne arrestert. Ir. Ottosen frigitt 19. januar. Andre steder: Luster: Ir. Sigurd Fjösne arrestert i sept. Han lå syk da politiet kom, og de reiste med ham i en korg. Mysen: Ir. Offordahl, lktr. A. Dahl, prost O. Höye (ved realsk.) arr. Likesa Ir. Nordby, Grue Fjellskog - Ir. Barlaug og Skram og rktr. Fonnun, Hönefoss - lktr. Astrid Høiborg, Skif - i. H. Bovim, Kr. gymn., Oslo, i Tysk. - lktr. Sig. Hillesund, Mandal sitter på Berg dømt på 5 år - Ir. G. Walterud, Trøgstad, er sluppet ut fra Berg og avsatt. Ir. Karl Nardahl, Rakkestad avsatt. Lktr. Th. Bøe, V. Aker, fengslet 1/2 år for tyskboka, ble frigitt før jul. - Lktr. Rudborg, Hamar, på Grini. - I Oslo er lærerinnene Martha Frette ved fortsettelseskolen og Ranveig Aannerud arrestert og ført til Grini.

KRISTIANSAND: i slutten av januar ble alle lærerne ved handelsgymnaset arrestert og satt inn på Arkivet. Senere ble også lærerne ved handelskolen tatt. I februar ble 14 lærerar ved Katedralskolen arrestert.

Rapport fra Trøndelag.

Fengstede lærere: Arne Tangen, T. Heim, Helge Grovskott, T. Heim, Gunnar Roppe, T. Heim, Håkon Odd Christiansen, T. Heim, Arne Moksnes, Skogn, Kristian Øvrenes, Skogn, Leif Kvål, Stjørdal, Olaf Huseby, Stjørdal, Einar Vergård, Verran, Birger Bergem, Malm, Kristian Hammer, Frøya, Erling Høglund, Bratsberg (3 mdr.), Asmund Knotten, Nærøy, Per Sæther, Nærøy, Johan Mo, Vikna, Elfsous Aasgaard, Vikna, Fredrik Hofset, Vinje.

Avsatte lærere: Cand. fil. Kjenstad, T. Heim, nå ved Strinda komm. høgskole, cand. fil. Håkon O. Christiansen, T. Heim, Frk. Tore Daae, T. Heim, Arne Moksnes, Skogn, Kr. Øvrenes, Skogn, Mjølkaldid, Skogn, Sk. best. Blånes, Namso, Peter Rønning, Namso, Sk. best. Hofset, Verdal, lærer Spilde, Verdal. Sk. Insp. Sannes, Verdal, lærer Hofstad, Verdal, lærer Mjelde, T. Heim, lærer Aune, Steinkjer.

Hordaland fylke.

Avtatt: Lærer S. Bolstad, Evanger framhaldsskole; lærerne Brown og Stafnes, Odde, lærer Flomes, Tysnes. - Ved Stord lærerskole rektor Eskeland, lektorene Johs. Hovro og Haug og lærerinne fru Byheim, Laksevåg, lærerinnene Gunvor Tuft, frk. Strand, fru Hopland og lærer Mons Oppedal, Fana, lærerinnen Borghild Fedde, Måland husmorskole, lærerinne Anna Tegelands og lærer Adolf Andersen, Haus og lærer Solhus, Bruvik.

Arresterte: Lærer Ander Ask, Fjell og lærer Otterstad, Laksevåg i Tyskland. Lektorene Spenning og Wold offiserer i Tyskland, lærer Engesæter, Frekhaug ungdomsskole.

Sogn og Fjordane fylke: Lærerinnene: Marie Torp, Høyanger, avsatt, Astrid Fossane, Bremanger, arrestert ca. 1 år, nå fri med avsatt. Lærer Nils Dale, arrestert.

- 0 -

NORSK SKOLE April 1945

En klosset NS-provokasjon er ute og går for tiden. Lærere på forskjellige kanter av landet har fått seg tilsendt et forvirret skriv om "Lærermangelen, kunngjöringer av ledige poster, ansettelse m.v.". Hensikten er å få gjort ende på lærerenes halsstørre oppslutning om blokadeparolen. "Nå vi elle være enige om: 1) at alle ledige lærerposter blir lyst ut snarest mulig, 2) at ledige lærere søker ansettelse". Ja, så står det!

Vi skal ikke offre mange ordene på en falsk parole som er så troskyldig som denne. Som bekjent er det ingen ting i veien for at ledige lærere tar arbeid etter kolleger som har lagt ned arbeidet sitt på ordinær måte, p.g.a. alder, sykdom e.l. Det kan bare ikke i slike tilfeller bli tale om fast ansettelse så lenge krigen varer, - av den enkle grunn at det for tiden ikke er fri konkurransen om stillingene. Vi har jo bl. a. noe som heter nazistiske skolestyrer. Derimot er stillinger etter avsatt og arresterte kolleger blokert.

Skulle denne blokadeparolen ikke gjelde lenger, ville de ansettende "myndigheter" om kort tid sitte med lister over ledige lærere som de kunne ansette i likegyldig hva slags poster. Så kunne de i ro og mak begynne utrenskningen i skolen! Eva skulle hindre dem i det? De ville ha flust med folk i sette i stedet for illojale og ejenstridige skolemestre. De kunne bare avsette og fensse friskt vekk så lenge det var plass på Bredtvedt, Berg og Falstad.

Det kan ikke fins gode nordmenn som er i tvil om at blokadeparolen er et vern for skolen, elever og lærere. Når en lærer i dag blir fjernet fra sin stilling på rettsstridig måte, skaper "myndighetene" hver gang de samme vanskeligheter for seg selv. En opphevelse av blokadeparolen ville bety at vi pr. omgående utleverte en mengde av våre kolleger - og sørge for beste folk - til fri forfølgelse fra nazistenes side. Da fikk vi i allfall samtidig oppheve parolen mot nazifisering av hele vår skole og vår ungdom!

- 0 -

Monnør for ungdommen!

På Hvam landbrukskole, Romerike, er det i flere år blitt tatt opp frontkjempere utenfor konkurransen, til fortrennsel av gutter som etter de vanlige regler skulle vært oppatt som elever. Skolen er 1 1/2 årig, og det begynte et nytt kull i januar i år. Allerede da var det enkelte gutter som frivillig unnlot å møte opp, enda det stod plasser åpne for dem. De reagerte mot den åpenbare uretten som var øvd mot deres kamerater.

Tida gikk - til piske. Da hadde elevene fått fast tak på hverandre. Det trengtes bare en appell fra Heimefronten, så ordnet guttene selv ak-sjonen, og da skolen beynte undervisingen etter påskeferien, møtte det fram 1 - en - elev av 75. Selv frontkjempene og hirdguttene ved skolen ble borte.

Utfallet av elevenes aksjon var imponerende med spenning. Ville Romeriksunndommen klare å organisere en stor anlagt kamp? Spesielle forhold gjorde at en måtte være forberdt på nederlag. Men ungdommen laget altså en 100% seier. Ingen kan lenger tvile på hya de mener om uretten som nazistene har begått; de har forstått det grunnleggende krav i hele vår nasjonale kamp: Her må ingen svikte! Virkningen er dobbelt. Innover, på guttene selv: de har holdt mål. Ut over, på fronten i bygdene: de har gjort andre sterke.

Seieren er så total at denne gangen har ikke nazistene vågd å slå til etterpå .. som de gjorde på kalnes. Nok et bevis til støtte for den erfaring Heimefronten har høstet under hele sin kamp: Uredd innsats er alltid den minst farlige!

- 0 -

Tidadel.

Det florerer med arrestasjoner, og stadig går nye fangetransporter sørover. I den senere tid er lærerstanden blitt særlig hardt rammet. I Snåsa er lærerne Jørstad og Medjås tatt. I Grong høgskolestyrer Vermund Benum. I Osen lærer Fredrik Angen. På Singsås foruten Bernh. Hovstad lærerne J. Winsnes og Ivar Kvernrød, den siste vistnok bror til den myrde lærer Ole Kvernrød. Ved en skole Bispehaugen, hvor den beryktede overlærer Sofie Herstad, "Stor-Germania", herjér, har lærerne vært utsatt for spesielt hardt press. Her er lærerne Arne Tangen og frk. Solveig Åsan utsatt, og en rekke andre utsatt for voldsomme trusler. Årvikar Sletvold, Lademoen skole, arrestert av tyskerne.

I den høyere skole har det vært atskillig stillere med pågang på lærerne. Overlærer Tyrihjell ved Handelsgymnaset og lektor Årseth ved Realskolen ble arrestert i mars. - Men desto hardere har pågangen på elevene vært. Først ble artianerne utsatt for temmelig hardt press om å fylle ut oppmeldingsskjemaene til artium. Deretter ble de i midten av februar innkalt til nazimøter. For å trygge oppmøtet plukket nazistene ut 4-5 elever, som skulle være ansvarlige for at alle møtte. Disse gislene møtte fram, pluss en eneste en som gikk frivillig, - de andre møtte ikke. Dette gjentok seg to ganger, men så gav nazistene seg foreløpig. De kom tilbake 1 1/2 uke senere med privat innkalling til artianerne med fedre. De regnet åpenbart med at de voksne var svakere enn ungdommen. Og de regnet rett. For denne gangen møtte det ca. 30 fedre, men bare 4 elever. Mot disse møtene protesterte foreldre i et skriv til rektor, og lærerne sendte et langt protestskriv både til rektor og departementet. Etter en måneds tid kom det svar fra departementet, som gir rektor og partiet medhold og tar lærerne i skole.

Lignende tiltak ble prøvd på Steinkjer og Namsos.

Siste nytt ellers er at 50-60 ungdommer, derav en del artianere, i rek. brev er innkalt til tjenestegjøring i Førergården! De skal møte i NS-huset 12. april og etter lægeundersøkelse straks sendes til Oslo. For å skaffe seg publikum til sine foredrag, lager Bogstad den terroren forut for mítene at han arresterer ca. 50 personer som gisler og holder dem fengslet et døgn.

Tilsynelatende uanfektet av krigens gang driver tyskerne og befester seg både i og utenfor Trondheim, så hele byen snart er den rene festning. Det gir uhyggelige perspektiver hvis det skulle komme til kamphandlinger..

- 0 -

Sunnmøre.

Avsatte: rektor Erling Kristvik, lektor Petter Eiken, lærer T. Kvamme, svingslærer M. Strømnes - alle Volda lærarskule, lærar Johan Alvestad, Volda, skoleinspektør E. Røsvik - Ålesund, rektor K. Festervoll - Ålesund høgre skole.

Arresterte: Samtlige mannlige folkeskolelærere i Volda, gymn. lærer Kaare Viken - Ålesund høgre skole. Sittet på Vollan i T.heim 3 år, lektor B. Solstad - Volda lærarskule. På Grini 1 år, lektor Lovise Heggen - Volda lærarskule, lektor D. Gautesstad - Volda lærarskule, rektor Riste - Volda gymnas, lektor David Hjelle - Volda gymnas, timelærer per Riste - Volda gymnas, timelærer wrost Tjenvoll - Volda gymnas, lærer Jostensen - Volda handelsgymnas, lærer Olav Hove - Volda handelsgymnas, lærer M. Dragesund, lærerinne Arna Dahle, lærer Olav Velsvik.

- 0 -

Drammen og distriktet.

Arresterte lærere:

Olav Haveråen. - Skoger, først Kirkenes og så arrestert igjen. Øyv Austad - N. Eiker, Konsentr. leir i Tyskland. Knut Eiken - Drammen. Gissel Grini. Anders Aarøbrot - Haug. Sammen med kone og datter. Sigvald Skram - Haug. Lars Borlaug - Haug. Arrestert under unntagelses-tilst. Bjarne Vidar - Tyrstrand. Arrestert under unntagelsestilst sammen med en sønn. Rektor Fonnum - Hønefoss, Grini. Frk. Solheim Fingerikes fylkesskole. Grini. Aasta Orset - Røyken. Henden - Kongsberg. Lektor A. Tygje - Drammen.